

مدیریت جریان وجوه نقد

سمیه قاسمی دودران^۱، سمیه صائب نیا^۲

^۱ کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی مقدس اردبیلی، اردبیل، ایران

^۲ گروه مدیریت موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی غیر دولتی نوین، اردبیل، ایران

چکیده مبسوط اثر

جریان نقدی در کسب و کار شبیه موج‌های یک اقیانوس است، بازدهی‌ها را می‌شوید و پرداخت هزینه‌ها جاری است. تصویر گرفتن از جریان نقدی کار آسانی نیست زیرا جزر و مد پول در کسب و کار به‌طور مداوم در حال تغییر است. با توجه به این موضوع دسته‌بندی جریان نقدی در اینجا ضرورت پیدا می‌کند تا بتواند روند مدیریت وجوه نقد را کنترل کرده و شرکت را حلال نگه‌دارند.

مطالب کتاب حاضر می‌تواند برای گروه‌های متعددی از جمله سازمان بورس اوراق بهادار، سرمایه‌گذاران، سهامداران، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی، مدیران و سایر افراد علاقه‌مند مورد استفاده قرار گیرد. چراکه کتاب حاضر حاوی محتوا و سرفصل‌هایی می‌باشد که می‌تواند در ارزیابی بهتر و دقیق‌تر رتبه‌بندی شرکت‌ها مؤثر واقع شود و سرمایه‌گذاران با توجه به اهدافی که دارند، اعم از کوتاه‌مدت یا بلندمدت، می‌تواند در انتخاب سهام شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاری مورد توجه قرار گیرد و از آنجاکه سرمایه‌گذاران با توجه به رویکرد تکیه‌گاه یابی به دنبال یک مبنای قابل اتکا هستند، آن‌ها را در انتخاب این مبنای مطمئن یاری رساند و رفتار سرمایه‌گذاران را بهبود بخشیده و در نتیجه تصمیم‌گیری آن‌ها از سودمندی قابل ملاحظه‌ای برخوردار باشد؛ و همچنین دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقی محتوای اطلاعاتی معیارهای ارزیابی را مورد بررسی و لزوم توجه به طبقه‌بندی مناسب ارزیابی هر معیار توسط شاخص مناسب را بیشتر مشخص می‌کند. در نتیجه بیان بهتر و دقیق‌تر رویکردهای رفتاری و آثار آن‌ها در پی تئوری‌های جدیدتر مفید واقع شود. همچنین مطالب این کتاب می‌تواند کمک شایانی به سهامداران در ارزیابی سهام شرکت و ثبات سود نماید و توجه آن‌ها را هرچه بیشتر به سمت اطلاعات ارائه‌شده توسط صورت‌های مالی شرکت‌ها هدایت کند؛ و نهایتاً مدیران می‌توانند با مطالعه کتاب حاضر مدیریت در اهداف کوتاه‌مدت و علی‌الخصوص در اهداف بلندمدت شرکت‌ها و کنترل فعالیت‌های درون سازمان برای رسیدن به سود و رفاه بیشتر نمایند که همین امر خود منجر به جلب رضایت سهامداران خواهد شد.

تناسب مبالغ نقدی عایدی در مقایسه با مبالغ عایدی ناشی از بکارگیری اصول حسابداری و مبنای تعهدی، معیاری برای کیفیت عایدات می‌باشد. برآوردی ساده از این موضوع، می‌تواند با پیروی از نظر گراهام و با نظری بر لیست دارائی‌های جاری شکل بگیرد، کاهش در وجوه نقد و معادل نقد، و افزایش در سایر دارائیهای جاری مثل حسابهای دریافتی یا موجودیهای کالا، می‌تواند بیانگر

کاهش کیفیت عایدات باشد. عایدات شبیه به میوه ای خوب و نارس می باشد و علی رغم اینکه ما تمایل نداریم میوه را قبل از رسیدن آن از درخت بچینیم، اما برخی از شرکتهای با درآمدهای خود این چنین برخورد می کنند و قبل از تحقق کامل درآمد، آن را شناسایی می نمایند. ماهیت رشد دارایی های کوتاه مدت از منابع مالی کوتاه مدت باید مورد توجه مدیران مالی قرار گیرد، تا شرایط لازم برای تحقق اهداف کوتاه مدت و تداوم فعالیت در بلند مدت فراهم شود. مدیریت سرمایه در گردش با تامین مالی و مدیریت دارایی های جاری موسسات در ارتباط است [1] یکی از معیارهای ارزیابی سرمایه در گردش، چرخه تبدیل وجه نقد می باشد. چرخه تبدیل وجه نقد به مدت زمان لازم بین خرید مواد اولیه و جمع آوری وجوه حاصل از فروش کالای ساخته شده اشاره می کند. هر چقدر این مدت طولانی تر باشد، سرمایه گذاری بیشتری در سرمایه در گردش مورد نیاز می باشد.

اقدام تعهدی به عنوان تفاوت بین سود حسابداری و جریانهای نقدی عملیاتی تعریف شده است. مبنای تعهدی به عنوان بخشی از الگوی نهایی حسابداری امروزی، علی رغم بهره مندی از مزایای متعدد دارای مشکلات مهمی نیز می باشد. مهمترین ایراد وارد بر مبنای تعهدی، عینی نبودن اعداد و ارقام بخصوص رقم سود در مقایسه با مبنای نقدی است. در واقع بدلیل وجود عواملی مثل قضاوت، تخصیص و برآورد، عینی نبودن جزء جدانشدنی مبنای تعهدی به شمار می آید. درک خصوصیات اقلام تعهدی، تقریباً یکی از مهمترین اهداف تحقیقات حسابداری مالی است. هدف اولیه حسابداری مالی، فراهم کردن اطلاعاتی است که برای سرمایه گذاران مفید باشد و حسابداری تعهدی، بوجود آمده تا روش پذیرفته شده دست یابی به این هدف باشد [2].

گزارشگری هر یک از تعدیلات حسابداری را که باعث ایجاد اختلاف بین سود خالص حسابداری و وجوه نقد حاصل از عملیات می گردند، را می توان به عنوان نتایج فرآیند حسابداری در مبنای تعهدی، طبقه بندی کنیم. براساس این تعریف، سود حسابداری بر مبنای نقدی با جریانهای وجوه نقد یکسان خواهد بود. پس جزء تعهدی سود را می توان به عنوان تفاوت بین سود خالص حسابداری و وجوه نقد حاصل از عملیات تعریف نمود. عدم تقارن اطلاعاتی افراد داخل شرکت (از جمله مدیران) و سرمایه گذاران خارج از شرکت باعث ایجاد محافظه کاری در صورتهای مالی می گردد. محافظه کاری، انگیزه ها و توانایی مدیران را در دستکاری اعداد حسابداری کاهش می دهد و از اینرو باعث کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و زیان های ناشی از آن می گردد. هرچه عدم تقارن اطلاعاتی بین افراد داخل و سرمایه گذاران خارج از شرکت بیشتر باشد. تقاضا برای محافظه کاری بیشتر خواهد بود. آنها از شاخص ترکیبی پین اسگر برای اندازه گیری عدم تقارن اطلاعاتی و از معیار عدم تقارن زمانی بسط داده شده توسط واتس و رویچود هاری برای اندازه گیری محافظه کاری استفاده کردند. نقش اقلام تعهدی تعدیل یا اصلاح جریانهای نقدی در طول زمان می باشد، بنابراین مبالغ تعدیل شده (سود تعدیلی) عملکرد شرکت را بهتر اندازه گیری می کند (بیانیه مفاهیم حسابداری شماره یک، ۱۹۸۷، هیات استانداردهای حسابداری آمریکا پاراگراف ۴۴) برای مثال ثبت یک حساب دریافتی شناسایی جریان نقد آتی در سود حسابداری را سرعت می بخشد و باعث می گردد که زمان بندی شناسایی سود حسابداری با زمان بندی مزایای اقتصادی ناشی از فروش مطابقت داشته باشد.

به هر حال، اقلام تعهدی اغلب بر مبنای فرض‌ها و برآوردهایی هستند که اگر اشتباه باشند، باید در اقلام تعهدی و سود آتی اصلاح (تصحیح) شوند. به عنوان مثال، اگر عواید خالص ناشی از حساب‌های دریافتی کمتر از برآورد اولیه باشند، ثبت‌های بعدی هم نقد به وصولی و هم اصلاح خطاهای برآورد را نشان می‌دهد. خطاهای برآورد و اصلاحات بعدی آنها عاملی است که باعث کاهش نقش سودمند اقلام تعهدی می‌گردد [2]. زمانی که عدم تقارن اطلاعاتی در رابطه با سهام یک شرکت افزایش یابد، ارزش ذاتی آن با ارزشی که سرمایه‌گذاران در بازار سرمایه برای سهام مورد نظر قائل می‌شوند متفاوت خواهد بود. در نتیجه، ارزش واقعی سهام شرکتها با ارزش مورد انتظار سهامداران تفاوت خواهد داشت. روش‌های آگاه‌کننده متعددی توسط اسلوان ارائه گردیده است که نسبت عایدات نقدی و تعهدی را اندازه می‌گیرد. به طور کلی اقلام تعهدی، بخشی از درآمد خالص می‌باشند که به واسطه بکارگیری مبنای تعهدی در حسابداری شناسایی می‌گردند. در مبنای تعهدی، درآمد زمانی شناسایی می‌شود که کالا یا خدمات ارائه شده باشد و طبعاً دریافت وجه را به دنبال خواهد داشت. اسلوان نشان داده است که هرچه اقلام نقدی عایدات نسبت به اقلام تعهدی بیشتر باشند، قطعیت عملکرد عایدات بیشتر خواهد شد. در سیستم‌های گزارشگری مالی برای دستیابی به سود حسابداری، جریان‌های نقدی با اقلام تعهدی، تعدیل می‌گردد. شواهد موجود نشان می‌دهد که ارقام حسابداری بر مبنای بهای تمام شده تاریخی، محتوای اطلاعاتی مقیاس‌های اندازه‌گیری درآمد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. مدیریت در خصوص محصولات، سرمایه‌گذاریها و تصمیمات تأمین مالی شرکتش صاحب برتری اطلاعاتی است، و اجزاء اقلام تعهدی اختیاری دربرگیرنده اطلاعات با اهمیتی درباره وجوه نقد آتی مورد انتظار مدیریت می‌باشد [2].

منابع و مراجع:

[1] M. Deloof, 2003. "Does Working Capital Management Affects Profitability of Belgian Firms?"

[2] Ohlson, J. A., and J. K. Aier. 2009. On the analysis of firms' cash flows. Contemporary Accounting Research 26 (4): 1091-114.

نکته بسیار مهم: تکمیل صفحه پایانی تحت عنوان اطلاعات تکمیلی اثر الزامی است.

اطلاعات تکمیلی اثر ارسالی

عنوان اثر: مدیریت جریان وجوه نقد

نویسندگان و مولفین: سمیه قاسمی دودران، سمیه صائب نیا

محل انجام: اردبیل

محور موضوعی اثر (اثر در چه حوزه ای از علوم انسانی و اسلامی قرار دارد، به بخش محورهای آثار در وبگاه جشنواره مراجعه نمایید):
اقتصاد و مدیریت اسلامی

محور کلی ارائه اثر (کتاب، پایان نامه، طرح پژوهشی، مقاله، رساله و ... مشخص شود): کتاب

سال دفاع و یا ارائه و یا چاپ اثر: ۱۳۹۷

تعداد مقالات مستخرج (چنانچه اثر ارسالی از نوع طرح، پایان نامه، رساله و یا کتاب باشد):

۱- آزمون تجربی محتوای اطلاعاتی الگوی جریان های نقدی تعدیل شده ایبرز و اولسون در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد با تاکید بر بازاریابی منطقه ای و جهانی

۲- آزمون تجربی محتوای اطلاعاتی افزایش الگوی جریان های نقدی تعدیل شده ایبرز و اولسون در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد با تاکید بر بازاریابی منطقه ای و جهانی

توضیحات بیشتر در مورد اثر ارسالی (در چند خط):

چرخه تبدیل وجه نقد طولانی تر ممکن است سودآوری شرکت را از طریق افزایش فروش افزایش دهد. با وجود این اگر هزینه سرمایه گذاری در سرمایه در گردش بیشتر از منافع حاصل از سرمایه گذاری در موجودی یا اعطای بیشتر اعتبار تجاری باشد. سودآوری شرکت ممکن است کاهش یابد این کتاب در پنج فصل تألیف شده است که فصل اول کتاب اشاره به کلیات و اهمیت موضوع کتاب دارد فصل دوم در برگیرنده مطالبی در خصوص چرخه تبدیل وجه نقد می باشد و فصل سوم کتاب نیز مباحثی در خصوص محتوای اطلاعاتی دارد و فصل چهارم در رابطه با جریان نقدی مباحثی را مطرح می نماید و در نهایت فصل پنجم به تشریح برخی از تحقیقات کارشده در داخل و خارج از کشور در رابطه با موضوع کتاب می پردازد. در ابتدای هر فصل به منظور آشنایی خواننده با محتوای فصل

هدف‌های یادگیری ارائه گردیده و در ادامه سعی شده هدف‌های مذکور باین مطالب به زبان ساده و روان برای هر موضوع بیان شود؛ و در پایان فصل با در نظر گرفتن اهمیت وقت خلاصه هر فصل مطرح گردیده است.

